La Desconeguda i un amic i un conegut

OPINIÓ

PELS MATEIXOS DIES QUE JOAQUIM FERRER ERA ARRABASSAT PER LA DESCONEGUDA I D'UNA MALALTIA DEGENERATIVA CRUEL, MORIA UN BOXADOR, CASSIUS CLAY, VÍCTIMA TAMBÉ DE MALALTIA DEGENERATIVA

MARTA PESSARRODONA

Al Nadal de 1972 el gran J.V. Foix (pseudònim de Josep Vicenç Foix, pastisser) va publicar la corresponent nadala, com solia fer cada any. Títol: *Tots hi serem al port amb la Desconeguda*. Era una peça dedicada al seu amic Gabriel Ferrater, eliotianament desaparegut aquell any, i, cal dir-ho?, bellíssima, la nadala. Foix, tant el poeta com el pastisser, era un senyor i em va fer arribar la seva nadala als Midlands britànics, on jo vivia aleshores, amb una endreça que, al costat del meu nom, deia "... de tan bon recordar". Naturalment, la guardo com un tresor i l'he rellegida en múltiples ocasions.

He pensat en aquella Nadala i en aquella endreça, perquè encara que no siguem a la primavera que té un mes d'abril molt cruel (Eliot *dixit*) la Desconeguda ha visitat nefastament un amic, Joqauim Ferrer Roca, i un conegut dels anys 70 del segle passat, Muhammad Ali (per a mi, aleshores i ara, és Cassius Clay, nom d'esclau, però, segons l'interessat). Aniré per parts mentre que, ja des d'ara, felicito Astrid Bierge pel seu excel·lent article "L'home de les conviccions amables" (17 de maig), recomanable per als qui estimàvem (i admiràvem generalment) Joaquim Ferrer, així com al públic en general. Una aproximació a l'historiador i polític ja molt ben definida al títol de l'article esmentat: "L'home de les conviccions amables".

Prèvia assembleària del més pur estil antifranquista: segurament ja he escrit més d'una vegada, i en aquestes pàgines, que la política separa. Tenies un amic i, com que no combregues fil per randa amb el partit que defensa, te'n distancies, o ell/ella es distancia de tu. Ho mantinc amb nota a peu de pàgina. Actualment tinc un parell de bones amigues (genèric intencionat) que ho són perquè han estat polítiques en exercici. I podria afegir un tercer i aquesta amiga seria Joaquim Ferrer a qui vaig conèixer (em va voler conèixer, per ser més precisa) i amb qui vaig col·laborar perquè era conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Després, una molt bona amistat, que ni la Desconeguda trencarà.

Sí, hi vaig col·laborar engegant una Comissió Internacional de Difusió de la Cultura Catalana. Tot plegat perquè a la nostra primera conversa ja el vaig atacar! Resposta d'en Quim molt llunyana a l'excomunió, que tant solen practicar tants polítics: pensa alguna cosa. I així va ser, en una empresa que va sobreviure el seu càrrec però a què ell sempre va fer costat. El seu successor a la Conselleria de Cultura, Joan Guitart, que va mantenir moltes coses que havia engegat Ferrer, ha estat l'autor d'un dels *twits* més emotius dedicats a Ferrer, per cert. Paraula de no twitera, com és el meu cas, per més que no m'entesto en les meves conviccions banals (detesto els *twits*) i faig excepcions. Per tot plegat, cal que digui que lamento profundament la mort de Ferrer? Crec que no. També crec que no oblidaré mai ni les seves conviccions (al seu despatx privat hi tenia una foto de Josep Pallach, i no pas del Pujol d'abans dels fills!) ni, en especial, la seva amabilitat, que projectava tant amb el seu gat de torn (quin record aquell *Negret*) fins a les amigues, com jo mateixa. Per alguna raó, i ja se'm perdonarà el xovinisme, li vaig dedicar un poema (i no acostumo a dedicar-ne): "En Quim em porta sempre les flors que més m'agraden", parafrasejant, en certa manera, el "Jim", que canta Maria del Mar Bonet. Ai, las!

Pels mateixos dies que Joaquim Ferrer era arrabassat per la Desconeguda i d'una malaltia degenerativa cruel, molt lluny moria un boxador, Cassius Clay, víctima també de malaltia degenerativa. Fins aquí, algú es pot preguntar quina relació podia haver tingut una feminista valorada per Ferrer amb un boxador. Senzillament, laboral, concretament editorial. Mentre a Barcelona se celebraven les Primeres Jornades Catalanes de la Dona (1976) jo passava una setmana a Madrid amb Cassius Clay i seguici (15 persones), promocionant el seu llibre autobiogràfic (bàsicament escrit per un *negre* de color i d'escriptor), *El más grande*. Exactament contemporanis, em quedava bocabadada cada matí en veure'l retornar dels seus 8 quilòmetres corrent. El meu embadaliment s'estenia davant de la bellesa de la seva muller aleshores, d'ell mateix i, sí, van passar els dies i les promocions i vaig decidir que era el més gran. Cal que digui que la boxa no m'interessa ni poc ni massa? Una altra cosa és lluitar per alguns drets i això m'apropa l'amic i el conegut. Descansin en pau.

Poeta i escriptora